

POROWNAWAĆ (18) *vb impf*

Oba o jasne; w inf oba a jasne (w tym w drugim 1 r. błędne znakowanie); w pozostałych formach - ná- (10), -na- (2); -ná- : -na- *KromRozm II (1:1), Mącz (4:1).*

inf porównawać (5). ◇ praes 1 sg porównawam (4). ◇ 3 sg porównawą (6). ◇ [con 3 pl m pers by porównawali.] ◇ part praes act porównając (2) MiechGlab, KromRozm II, porównawając (1) GrzegRóżn.

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Zrównywać [kogo, co] (5) :

porównawać czemu (1): A tak brácyá łtoýcyé/ á dzyerzcyé dánya/ ktorychełcyé łye náuczylí bądź przez mowę náłłę álbo kazánye/ bądź też przez lift. A to porównawa wftne podánye píłmu. KromRozm II g3.

*porównawać czym (1): Pothym przyłcie Páńłkie ná łąd/ y nádzieię náłzę/ łwoim przedłewzyęciem/ [...] Apołtoł s. thák porównawa. Oczeńkawaymyż z nádzyeię nieomyłną Pána náłżego Iezulá Kryłtułá/ kthory przyłć ma ná łąd *RejPosWstaw [21³].**

*porównawać z czym (1): łłowa bożego odłtępuyecye/ wywracáyac ye/ wymuyac/ y przyłádzáyac wedle zdányá łwego/ á wymyłly ludzkye łnim porównáyac *KromRozm II b3v.**

a. O ludziach i Bogu [kogo z kim] (2) : *GrzegRóżn C; Przeto nie porównawa tám Dawid człóweká z Bogiem łámym *CzechRozm 52.**

2. Być równym, takim samym; in ordinem se cogere Mącz [z kim] (3) : *Intra łamam esse, Pod sławá być/ To yełt nie owłzeki być sławnym/ nie mieć nic nád ludzie porównawác s ludźmi. *Mącz 173b, 268a.**

*Szereg: »zrownawać albo porównawać« (1): AEquabilis. Ten który zrownáwa/ albo porównáwa s ludźmi. *Mącz 4c.**

3. Zestawiać dla stwierdzenia podobieństwa lub różnicy; conferre, exquirere Mącz [w tym: co (5)] (6) : *Veritatem exquirere. Facta alicuius ad antique religionis rationem exquirere, Vczinki czyye wedle łtarádawney wiáry y záchowánia powázác/ porównawác. *Mącz 336d; Pertendo, Dociągam/ dowodzę/ dopinam też dołtáię/ dochodzę [...] Pertendere etiam significat, Yedno podle drugiego rozciągác/ y pomierzác porównawác. *Mącz 445d.***

*porównawać czemu (1): [Żywoł człowieczy] wcieka iáko cień/ á nigdy w iednym łtanie nie trwa. Sładże pyłmo żywoł naz [!]/ cieniowy/ Sprołności parze/ y šíánu porównawa. *BiałKaz B4.**

*porównawać [z kim], z czym (3): tam nie żawłze [!] łnieg łpada, ale nie kiedy iako y w łnfzych łtronach. Włzakoż wždy porównáię z łnfzimi łtronami częłsciey tam niż indzie. *MiechGlab *4v; Praeterea confero significat, Yednę rzecz s drugá porównawam/ przypodobam *Mącz 122c; BiałKat 206; [więcey łię oto łtaráięc/ áby mocá á gwałtem gorę mieli/ niżli o to/ áby wedle łpráwiedliwołci z drugimi porównawáli. CiceroKosz 34; W Kupcu zás vpátrowác mamy prace y przemyłł/ y porównáięc to oboie z pieniądźmi/ rozłádzíc mámy/ iełłi pożytecznieyłze pieniądze były/ niż prácá y przemyłł kupiecki *ŠmigłLichwa 65].****

4. Godzić, jednać (1) :

Zwrot: »porównawać roznice« (1): Senat Tyguryńki rozkazał wżemu duchowieństwu po fwych kráinach/ áby fie ziecháli do Tygurym/ ná dzyeń XXIX Stycźniá/ porównáwác thy roznice w Świętym Piśmie. *BielKron* 198v.

5. *Wyrównywać, wygładzać; compilare, complanare, explanare* *Mącz* (3) : Complano, Pogładzam/ Porównawam. *Mącz* 303b, 299d.

Szereg: »porównawać albo wyrównawać« (1): Explano, Porównawam álbo wyrównawam dobrze/ Też obiáńniam/ Wykládam. *Mącz* 303b.

Synonimy: 3. *przypodobawać; 4. godzić, jednać, pojednawać, rozprawować, spokoić, śrzodkować, ugadzać, zgadzać; 5. gładzić, pogładzać, polerować.*

Formacje współrdzenne cf ROWNAĆ.

MN